

Sebestyén Kinga
Egy ácshoz

Forgács terítette be a padlót,
 mire a télből bejöttél.
 A petróleumszagú fényben láttam a tenyered,
 s rajta az összes repedést.

Szappanos vizet nyújtok feléd,
 merítsd bele a kezedet.
 A repedések szélét megpuhítja
 a szétázó, langyos szeretet.

Szállkák vájnak bele
 csodáktól lüktető húsodba.
 Hajnalonként halkán sikolt fel
 elszáradt hámsejtjeid kórusa.

Bár lehetnék kezeid sziklaárcában
 a legtisztább piszok,
 vagy lennék égő csipkebokortőről eredő,
 sebeid kimosó tiszta víz.

Harmadnap majd meleg törölköző-tekintettel
 foglak beborítani, s mondom:
 Pihenj, teremő munkás,
 Meggyalultad a világ ugródeszkáit.

Válogatás az Eszterházy Károly Egyetem, a Miskolci Egyetem és a Babeş–Bolyai Egyetem nemzetközi hallgatói irodalmi pályázatából

Pálffy Tamás Szabolcs
Leónidasz szavai*

Szülőföldem, Spárta, oroszlánna formált,
 kiképzőtábor volt gyermekéletem,
 hetedik évenként hadköteles korig
 nem éreztem, nem tudtam: mi a félelem.

Nem lehet bárkiből Agiada király,
 Xerxész tízezreit gyáva nem várhatja,
 Hellaszban jó harcos csak spártai lehet,
 Lakónia létét a hadviselés adja.

Jöjjenek a hopliták döfőlándzsával,
 karjukon pajzs, falanxba tömörülnek,
 közöttük bizalom és penge fegyelem.

Perzsa követek jönnek, földet és vizet
 kérnek, balga mód beszélnek, a hódítók,
 akik nem látják: saját sírjukat ássák.

Leónidasz szobrai

Spártai háromszáz, elit katonáim,
 hazánk földjét védő bátor férfiak,
 a perzsák túlerőben, óriás létszámban,
 íjászaik láttán a Nap is megriad.

Európában vannak, behódolást kérnek,
 Thesszália már behódolt nekik, holnap
 mi egységben, hétezer harcossal,
 védekezni fogunk, míg erőnkből telik.

A Thermophülai-szoros taktikai helyünk,
 stratégia tudattal időt nyerhetünk,
 ha küzdünk, veszíthetünk, ha feladjuk,

veszítünk, hát legyen történelem a mi
 történetünk: görög árulás láttán,
 nem futottunk gyáván, asszonyunk megsirat.

---

* A perzsák első támadása előtt Xerxész követei útján arra szólította fel a görögöket, hogy adják át fegyvereiket, amire a legenda szerint *Leónidasz* csak ennyit válaszolt: Μολὼν Λαβέ („*Gyere értük, és vedd el.*”)

Sárkány Tímea elbírní hogy lehet

sötét volt, Uram, induláskor,
te már csak tudod, milyen egy belső sötétség,
amely napok óta benned szárad, szirmaival
lassan feltelik a szoba, nem kapsz levegőt,
elvergődsz az ajtóig, s a legfelső lépcsőfokon
megérted, a kilépés valójában a büntetés.

távoli helyeken becézni kezdik a sötétet,
mellkasukra ültetik, hogy dédelgessék,
míg észrevétlenül be nem szakítja a szívet.
én csak nevének akarom nevezni a hallgatást,
hogy ne fúrja tarkómba magát induláskor,
ne rakjon fészket a csigolyák között.

áthatolhatatlanul zsibbad a levegő,
vérem nem viszi szívig a hangokat,
a retina magába fordul a sötétben.
ujjadjon a feketerigót, Uram, nem láthatom,
feloldódik a feszített csőr, a levegővel
telt csontok szétfolynak az anyagtalanságban.

sötét volt, Uram, a temető gyertyái
tovább vakítottak, be kellett hunynom
a szemem, hogy egyensúlyt tartsak a fákkal.
de hát dőlnek a fáid, Uram, s dőlök velük én is,
antarktiszi erdők oldódnak a lábak alatt,
melyek nem a végtelenhez mérik lépteik.

nem a végtelen építi a lépcsőházakat,
egymás feje felé torló magányokról
beszélnek a beavatatlanok, megbotlanak,
majd térdre bukznak a lépcsőfordulóknak.
félnek, Uram, látod, félnek a találkozástól.
kitorlik lábukat, visszamásznak szíromfulladásba.

ujjaidról a feketerigókat, Uram, eleresztetted,
befészkeltek némán a csigolyák közötti részbe.
nem csak benne, bennem is kaparásznak,
a lépcsőfordulóknak egyre nő a fájdalom,
egyre közelebb kerülünk a másik madarához.
Uram, még egy emelet magányt elbírní hogy lehet.

Fedák Anita Holdviola

A Férfi, kezében a szál virággal leült az erdei tisztás egyik kidőlt fájára.
– Emlékszel arra a muzsikára, amelyet tegnap hallottunk a rádióban? – fordult a nőhöz, és odanyújtotta a lány szárú, fehér és halványlila virágokat.

– Az Erdő, erdő, erdő címűre gondolsz, amit hangosan együtt énekeltünk a csengő hangú énekesnővel? – kérdezett vissza a Nő.

– Igen. Nos, ő is Holdviola. Az együttes neve erről az illatos szépségről kapta a nevét – nyújtotta ki kezét a Férfi a Nő felé, és magához húzta a mohás tölgyre.

A Nő alaposan szemügyre vette a kis szépséget. A virágok felálló szárain jellegzetes formájú, nagyméretű, szívalakú fogazott levelek fejlődtek. Az orrához tartotta: kellemes illatot árasztottak – Majd ősszel ezekből a virágokból mutatós, lecsüngő lándzsás-ovális alakú becőtermések fejlődnek. És majd akkor is elhozlak ide – mondta a férfi, és szellőnyi csókot lehelt a Nő arcára.

Már egy hónapja minden vasárnap délután kijönnek ide, a Mátrába. Hogy a Nő felzaklatott lelkét ápolják. És hogy valahol olyan közegben érezze magát, mint odahaza, Kárpátalján.

A Nő hálás volt a férfinak azért, hogy nem kérdezett semmit. A Férfi erdész volt, megszokta a csendet. Crédója szerint: „Hosszú távon fenntartható, boldog emberi lét csak a természettel harmóniában képzelhető el”. Ebben hitt, ez volt az életcélja. Tudta, hogy csak figyelnie kell a Nőt, és a szeretett lény által küldött apró rezdülésekből és jelekből olvasni. A Férfi várta, hogy kinyíljon a Nő lelke. A múlt héten a Gazos-kőnél jártak. A Keleti-Mátra egyik leglátványosabb kilátóhelyén. Csak itt, a Gazos-kő sziklafalán fordul elő az alacsony termetű sziklai ternye. Ott tudta meg, hogy a Nő kedvence a sárga virágok. Órákig tudott volna mesélni neki arról a sok szépségről, virágokról, fákról és madarokról, szóval arról, ami csak a Mátra erdeiben lelhető fel. És a Férfi mesélt... miközben figyelte a Nőt, és örült, hogy néha halvány mosoly is feltűnik annak porcelán arcán.

A *háború* szó soha nem hangzott el közöttük. Az, hogy a Nőnek menekülnie kellett Ukrajnából, mert az ottani helyzet egyre kritikusabbá vált, elég fájdalmas téma volt a Nőnek. Igyekeztek is elkerülni mindent, ami arra emlékeztette volna. A szerkesztőség nyomdája, ahol a nő dolgozott, egyik délután egy Molotov-koktél bedobása után teljesen leégett. A másnapi kiadásra tervezett újság fóliája a Nő kezében volt. Ő volt az aznapi ügyeletes szerkesztő. A harmadik emeleti lépcsőn ment föl éppen, hogy bevigye a vágószobába, amikor a hatalmas robaj a falhoz csapta. Rettenetes megijedt. A következő napok gyorsan peregtek: a Nő egyre inkább azon az állásponton volt, hogy a polgárháború szele már Ungvárt is elérte. A

megyeházába betörő egyetemisták, a Színház téren tüntető ukrán nacionalisták, a nyomda bombatámadása és megannyi történelemsorozat arra utalt, a megmozdulások immár kézzelfogható közelségben hozták a háborút. A Krím-félsziget már az oroszoké. Donyeck és Harkiv megye referendumot írt ki, hogy leváljon Ukrajnáról. Az eddig békés Kárpátalján pedig egyre bizonytalanabb a helyzet. A kárpátaljai magyarok közül, pedig, aki tud, elmegy. Leginkább Magyarországra. A Nő is így tett.

A Férfit három éve ismerte meg. Egy nemzetközi erdészkonferenciára hívták tolmácsnak. Újságíró kollégája, a péterfalvai István, aki jómagya is az erdők szerelmese volt, mutatta be őket egymásnak. Akkor a Kárpátok legmagasabb csúcsára, a Hoverlára is eljutottak. Akkor a Férfi tréfásan azt mondta, egyszer elviszi majd a Kékestetőre is, de a Nő ezen csak mosolygott. Aztán az ismerkedésből barátság lett, levelezés, az e-mailek jöttek és mentek. A technika segítségével szinte napi szintű volt a kapcsolat. És egy idő után úgy érezték, a barátságnál valamivel több is összeköti őket. Amikor a Férfi megtudta, mi történik „odaát”, elment érte. És elhozta ide, egy mátraaljai faluba...

Itt volt hát, Magyarországon. Hónapok óta. Munka és két családja nélkül, A határon túlról érkezett, korábban jó tollú zsurnalisztának tartott, feldúlt lelkű Nő. Aki ott, Kárpátalján valaki volt, itt pedig senki lett, ahogyan megfogalmazta magában. A Férfi félt, hogy a törés a Nőben depresszióhoz vezet majd. Sokat gondolkodott rajta, hogyan is kezdje el a Nő lelkének gyógyítását. Érezte, hogy a lelki sebeket a Nőnél sokkal nehezebb lesz meggyógyítani, mintha testi hegek érték volna szerelme porcelántestét. Azt akarta, hogy a megszokott közegéből kiszakított Nő itt, a Mátra aljai szőlők barázdálta dombos vidéken békés nyugalomra találjon. Hogy úgy érezze a Kárpátok övezte kis hazájából egy valamivel hasonló vidékre került. És egy különleges terv fogant meg benne. A Nő mindig azt emlegette a „zöld” újságnál dolgozott. Akkor elviszi a „zöldbe”. Bízott az erdő, gyógyító erejében.

Előbb Mátrafüredre vitte. Majd egyre feljebb, be az erdő nyújtotta harmóniába, a nyugalom zöld lombos szigeteire. Sétáltak a Sás-tó partján, bort kóstoltak a Férfi barátja pincéjében Gyöngyöspatán. Felmentek a Sár-hegyre, majd a Kékes északi oldalán felmásztak piros virágú, tüske nélküli havasi vagy bérci rózsát szedni. Amikor a pávafarkú salamonpecsenyét mutatta meg, a Nő nagyokat kuncogott. Azt hitte, az valamilyen mátrai ételféleség. Mikor már majd minden virágnak és fának a nevét megismertette a Nővel, döntötte el, hogy felhozza ide, holdviolát szedni. A Nőnek az egyik kedvenc anyaországi együttese volt a Holdviola, s minden nap feltette a CD-jüket, hogy meghallgassa. Most összebújva ültek az öreg kidólt fán.

– Hallod az erdő muzsikáját? – ölelte magához gyöngéden a Férfi a Nőt. És va-

lóban. Egy rigó harsány fütttye ölelte körbe a magas óriások zöld lombkoszorúit. Néhány perc múlva a császármadár hangja csatlakozott a rigó trillájához, pacsirta, macskabagoly, harkály és megannyi a Mátrában fészkelő madár hangja töltötte meg az erdő csendjét. És mintha egy láthatatlan valaki egy szimfonikus zenekart hangszerelve, összeszedetten, ritmusosan szólt a muzsika. Az erdő muzsikája, amely olyan tiszta és őszinte volt, mint maga a természet. „Az erdő nemcsak fontos megújuló nyersanyag és energiaforrás, hanem csodálatos életközösség, mely testi-lelki feltöltődésünk igaz forrása” – jutottak eszébe a tegnapi Mátrai Művészeti Napokon hallott mondatok. És ebből a forrásból most a Nő nagyokat kortyolhatott.

A Férfi érezte, hogy a Nő teste kisimult: felállt és felnézett a hatalmas fák lombjaira. Majd a madártrillához csatlakozva előbb halkán, majd egyre hangosabb énekelni kezdett. A Holdviola együttes egyik legszebb megzenésített népdalát, az Erdő, erdő, erdő címűt. Hangja terjedt, hömpölygött, szinte belesimult a madarak énekébe.

A Férfi felemelte. A Nő erre még hangosabban énekelt. Megpróbálta a halkabb trillájú császármadarat túlharsogni. A Férfi megcsókolta. A Nő erre nevetni kezdett. Olyan mélyről jövő gurgulázás tört fel belőle. A Férfi látta, a Nő végre boldog. És megnyugodott. Igaza lett: az erdő kis muzsikusi végre meggyógyították ezt a kedves lelket. A lombos fák övezte kivezető ösvényen egymást átölelve mentek az autóhoz. És egész Mátrafüredig boldogan, önfelédten énekeltek...

Rusu Szidónia

Azon az éjszakán

Összezár a pillanat.
Végigsimítod fejemen kezed.
Felborzol a tudat, hogy hozzád
Érhetek.
Ölbefoglak, mint egy kicsi gyermeket.
Megszáll valami mély döbbenet.
Hogy elmúlik, hogy vissza nem térhetek
Ezután.
Az egymáshoz tartozás egy más
Szekvenciában ölt testet most.

Vigyél vissza. A lét kiszáradt fokairól
Emelj le. Vigyél oda, ahol kihűlt testek
Helyett forró ölelésedbe letehetem
Az összes terhemet.
Mindenféle ovációt elhagyva,
A belső sarokba'
szeretkezzünk.
Nézz a szemembe,
Anélkül, hogy másra emlékeznél
Közben, reflexiótól mentesen.
Vigyél vissza. Az éjszaka sötét.
A föld mély rétegeiből áss elő.
Takarj be, adj rám ruhát,
A sötétség mezítelenül itt talált.

Összezárt a pillanat. Azon az éjszakán.
Mostmár hagyom.
Húzd végig ujjaid a barázdáimon.

Pá - betűs válságok

A szakirodalom szerint,
paralel válságokon megyek át,
vagyis ők gázolnak rajtam keresztül.
Pá-val kezdődnek, és így is végződnek.
Pá-pá, most itt hagytalak, például.
De számos más alakot is öltenek.
Ennekokáért a pályakezdők rémálma vagyok.
Nem elégszem meg azzal, amit kapok.
Mert nem futja a labór helyett új
fogszúvasodás elleni csodaszerre,
tisztítókurára, bio étrendre, szexi harisnyára.
Startolok a rabszolgamunka mezején,
amit önkéntes kabátba öltöztettem
annak idején.
Éhbérért iszok hat liter kávé, hogy
éjszaka is határidőket felejtsek el,
hűséggel és lojalitással adózzak,
alázattal bánjak minden felettessel.
A pályakezdők rémálma vagyok,
minden papír között elkalandozok.
Vagy rajzolok, írok, barkácsolok,
valami totál meredek dolgon agyalok.
De éjszaka, amikor álmodok,
a legbecsületesebb alkalmazott
vagyok. Határidőre pontosan.
Kivasalva.
De hiába. Az időmből sem futja.
Így úszott a második pá betűm is,
az erősebbik nem kerülget
rendesen.
Valamiféle lehvivatkozható mintát
viszek tovább, így várat magára
a varázs. Vagy éppen tart
egy két-percig, egy
ettyempetty erejéig. Aztán pá.
Pár kapcsolat velem párhuzamosan
halad. Nem elég jólfésült a hajad,

nincs szőr a lábadon, vagy éppen
túl sok maradt, összevágta magad,
mert nincs időd kozmetikázni,
hogyan lehet így köztereken járni.
Túl naiv vagy, aztán túl okos,
nem egymásnak rendelt az ég,
meggondoltam magam, újat
keresek, mert csak játszadoztam
veled. Ilyenek.

Pár kapcsolat elszakadt, ahogy lenni
szabad, ilyen életkezdő válságok alatt.
Másképp megbolygatnám a statisztikát.
Senki sem kíván ilyen hibát
valami pá-betűs szavakért.
Legalább van mit írni,
papírok között elmélázni,
az ötvenedik csupor feketére várni,
pár autót tojással megdobálni.
Majd bocsánatot kérni, kilábalni,
szépen, hosszan élni.
A szakirodalom ezt kéri

Sose azt nézd! (2003, linómetszet)

Ollé Tamás

Kiút

Nézd, ahogy vibrál a kép körülöttem,
Tudod, így szűnik meg közted és köztem.
Fásult arccal ülök a homokban,
És szeretném azt hinni, hogy még mindig
Ott vagyok, szorosan a nyomodban.

De csak a kialvó tűz utolsó lángja látja,
S talán már ő sincs itt, talán már bánja,
Hogy velem maradt, hogy magából egy darabot
Itt hagyott, és legföltettebb kincsével
Táplálta a bennem tomboló haragot.

Mégis a keserűség indított útnak,
És sosem éreztem még magam oly csúfnak,
Mint amikor láttam lelkem igaz arcát,
Mely a múltban ragadt, és szeretet után
Sóvárogva nyújtotta felém üres markát.

Egy megbénult bogár röppen fel újra,
S nem gondol már többé ő sem a múltra.
Én meg újra egy sűrű erdőben járok,
És végig csak arra tudok gondolni,
Mennyire hideg van és mennyire fázom.

Aztán egy kietlen mezőre érek,
Ahol nem messze tőlem furcsa lények
Próbálják átszakítani a szürkéséget,
Hogy oly sok év után, végre valahára
Visszaszerezzék az elvesztett büszkeséget.

Miközben a fények újra találkoznak,
Az ösvényt körülölelő halálosztag
Titokban ölti fel a sötétkéket,
Mielőtt a tompa lámpa fénye
Újra elárasztaná a sötétséget.

Ott aztán összegyűlik körülöttem
Minden, ami eddig közted és köztem
Sosem létezett, s csak mélyen, itt bennem
Képes megmaradni és magával ragadni,
De a végén elhalványul s elhagyja testem.

A hangodra ébrednek, beszűkül a tér,
Ahol a harag és a szeretet összeér.
Meginog a talaj is, megszakad a kép,
És én újra a szakadék szélén állok,
S kérdezem: hogy lehet mindez ennyire szép?

Holtodiglan

Téged látlok ott fent,
De a mozgó csillagképek
Elmossák az arcod,
És az emléked.
S mi marad idelent?
A káosz a fejemben,
Mely utat mutat néha,
És fáklyaként világít
A kezemben?

Te is fáklya voltál,
Itt lent a sötétben,
A hideg ráz miközben
Arra gondolok, hogy
Egyedül vagy ott fent,
A mélyúr sötétjében,
S az egyetlen barátod
A csend.
És a rémület.

Forgács Fanni Gyere vissza...

Körülöttem minden olyan tökéletes volt és békés, a mindenség időtlen buborékjában lebegtem, mikor megpillantottam Őket. A férfi csodálattal fürkészte a nőt, aki kihasználva mindent, amit egy női test adhat, nyílt meg szerelme előtt, és tárta ki lelkét, mely viszonzásra lelt. Különleges kapcsolódás volt az övék. Sok nézeteltérés volt köztük, különböző elvek, szokások, teljesen eltérő hozzáállás és viselkedés jellemezte őket, mégis történt valami, amikor egymásra néztek, és a bőrük összeért. Képesek voltak ezzel a teljesen hétköznapi, emberi kölcsönhatással megnyitni egy kaput, mely nem csak a két lélek közötti átjáró volt, hanem egy olyan dimenziókapu, melyen keresztül ki tudtak lépni az általuk vizualizált térből, és igazán egymásé tudtak lenni, eggyé olvadva az időtlenségben. Ritkán tapasztalni ezt a fajta kapcsolódást két ember között, és sokan összekeverik, kémianak nevezik, szerelemnek hívják, de ezzel csak címkéket ragasztanak egy olyan valamire, ami nem nevezhető meg a világ egyik nyelvén sem. A test akadály lehet a léleknek, itt viszont pont a test által tapasztalható meg a megtapasztalhatatlan, érezhetővé válik az érezhetetlen és egyetlen pillanatra felfogható lesz a felfoghatatlan.

Régóta figyeltem őket, és azt gondoltam tökéletes új küldetés lenne őket választani, de vártam, türelmes voltam, mert még nem voltak rám felkészülve. Tudtam, hogy érkezésem mindent megváltoztathat.

Borongós, esős délután volt. A köd szürke selyemfátylai lágyan borították be a nap aranyló koronáját, az ég hűvös permetével csiklandozta a bokrok buján libbenő leveleit. A szellő érzéki könnyedséggel simította végig a házfalakat, és a talaj nedves, puha bőre áhított óhajjal fogadta magába az ég életadó cseppjeit.

A férfi ujja hegyével végigsimította a nő hátát, majd csókot lehelt a nyak vékony, forrón lüktető, puha bőrére, melytől a női comb apró, pelyhes szőrszála úgy nyújtóztak felfelé, mintha ők is máshová kíváncsiak volna. Annyira megszűntek létezni – mint emberi lények –, hogy teljesen elvesztették az irányítást a testük felett.

Abban az egyetlen pillanatban, nem volt nő és férfi, egy óriási gömb lett belőlük, ahol mindent láttak, hallottak és éreztek. A világ – melyben élünk – is valahogy így keletkezhetett. Ha kicsiben akarjuk elképzelni az ősrobbanást, akkor talán így a leg-egyszerűbb. Két ellentétes pólus érintkezik, majd olvad egymásba, melynek romboló és pusztító ereje megalkot egy teret, melyben ott az új világ, a csillagrendszer, a bolygók és Én. Akkor, ott, abban a pillanatban már nem ketten voltak és annyi szeretet vett körül, hogy úgy döntöttem, velük maradok.

Sokat vártam, lebegve sorsok és életek örök, kusza fonalainak csomóit bogozgatva, és bennük voltam a legbiztosabb. Azt éreztem, kellek nekik. Tudtam, hogy meg

fog történni, előttem álló életem minden pillanatát tisztán láttam, mégis vállaltam. Nem csak a saját feladatom miatt, hanem miattuk is. Fel kellett kavarjam az életüket.

Anya örült nekem, nem lepett meg egy cseppet sem, hogy amikor a teste jelezte neki, hogy vele vagyok, a boldogság könnyei áztatták orcáját. Akkor vált minden nehezebbé, mikor apával is tudatta a hírt. Nem csak anyának, nekem is fájtak a szavai, melyek éles kések formájában zuhantak felénk, cafatokra szabdalva a remény könnyeden lebegő fátylát. A világ, melyet anya elképzelt, egy pillanat alatt darabjaira hullott szét. Mindennél jobban akartuk egymást, szükségünk volt egymásra. Ő nem hallott engem, de érezte, hogy vele vagyok, és nem egyedül kell szembenéznie az előtte tátongó ürességgel.

Amíg az ő lelkét megtöltöttem boldogsággal, békével és rendíthetetlen hittel – hogy minden rendben lesz –, amíg ő egy égi ajándékként tekintett rám, addig apa ellenálló szavai átoknak, teljesíthetetlen feladatnak, tehernek állítottak be engem, és falat húztak kettejük közé.

Anya olyan lelki erővel harcolt és állt ki mellettem, tagadva minden ellenem szóló érvelést, hogy a teste már nem fogadott magába semmit, és legyengült. Már én sem tudtam segíteni rajta. Nem ezt akartam. Végig kellett nézzem, hogy anya lelke összeomlik, mert el kell váljon tőlem, és a teste minden táplálékot elutasít. Már jártányi ereje sem volt. Apa felett a gomolygó fellegek fokozatosan oszlottak el, mikor látta a szeretett nő összeomlását és küzdelmét. Lassan ő is elkezdett nyitni felém, és a fal, ami közéjük ékelődött, apránként leomlott, de akkor már késő volt...

Anya sokat sírt, és mindig beszélt hozzám, megpróbált felkészíteni engem arra, hogy el kell váljunk egymástól. Egy nő életében talán az anyaság a legnemesebb feladat, a legszebb a földi szerepek közül. A tudat, hogy ennek véget kell vetni, talán a legfájdalmasabb tragédia, ami egy nővel történhet, de nem csak anya szenvedett. Nekem is fájt. Fizikai fájdalmat még nem nagyon tudtam érezni, mert nem kaptam rá időt. Megóvtak tőle. A búcsú viszont annál élesebben hasított belém – és látni, hogy talán én leszek az, akitől a kettejük jövője függ majd, felemészített. Próbára tettem őket, okoztam egy törést, egy – talán – soha be nem gyógyuló sebet a szívükbe, és remélem, egyszer ők is megtudják, hogy sokat gyógyultam általuk.

Egyik este elkezdtek beszélni hozzám. Anya próbált engem felkészíteni arra, ami rám várt. Hangja nyugodt volt. Hosszú monológját szerettem volna félbeszakítani, szerettem volna megkérni, hogy ne eméssze magát tovább. Rossz volt így látni őt. Elmondta, hogy szeret, és megköszönte azt az ajándékot, ami az övé lehetett – ha csak rövid időre is, – majd apára nézett, aki lágyan anyára helyezte a kezét, és elcsukló hangon hozzám szólt. Most először. „Gyere vissza később!” – mondta, majd könnyeivel küszködve magához szorította anyát.

Szász Gyopár Bújócska

Mezítláb belopakodtál a szívembe,
miközben én másfelé néztem

– éreztem –
aztán kicsit elvéreztem,
s akkor előbújtál hirtelen,
majd visszaköltöztél belém,
csak ezúttal jobban elrejtőztél,
befészeltél.

Azóta bújócskázunk:
te bennem vagy valahol,
én meg mindenhol megtalállak.

Otthon

Olyan vagy, mint az otthon.
De nem az a négy fal,
hanem az igazi.
Mikor átölelsz,
mintha becsuknád az ajtót mögöttünk,
s csak ketten lennénk,
szavakat nem igénylő párbeszédben.
Mellkasod párnám,
szívverésed altatódalom,
illatod mámorom,
csókok tébolyom,
tested térképem:
minden sarkát ismerni akarom.
Otthonom vagy már,
és legfőbb szenvedélyem.
Kedvenc hibám
vagy legjobb döntésem –
még nem tudom.

Krajnyák Ádám

Az erdei dobos

Asszonyok jöttek a dombon fölfelé, görbe hátukon hordták fel apám emlékeit, most még csak kipirulva, de már a zokogásra kész vörösben. Melegnek meleg volt, enyhén fújt a szél, benne madarak kavarogtak, mint a gondolatok. Kevés emlékem volt az apámról, kint lakott a Hór patak partján, az erdőben, és talán négy hónapot, ha együtt töltöttünk. Különös titokban volt az erdő, bükkfák ragyogtak fel a boksafényben, mint a lombkéreg tűnő pillérei, az ég csak ködként folyt alá, benne ásitottam én. Apám naphosszat a tüzet rakta, felügyelte, egyetlen játszótársam Bodza nevű kecskéje volt, ki a nevére ugyan nem hallgatott, de el lehetett csalni bárhová egy bodzaággal.

Egy napon Kolbánszki Tamás jött el, apámmal akart beszélni „az éjjeli hangok ügyében”, ez aztán napokig nem hagyott. Elképzelttem, hogy baglyokkal a hónuk alatt járnak az erdőt lombot susogtatni, aztán lemennek a faluba éjnek idején a kutyák farkára lépni, és azok attól vonyítanak. Másnap meg is kérdeztem apámtól, hogy ő huhog-e éjszaka, erre úgy kikerekedett a szeme, hogy azt gondoltam, csakugyan ilyen különleges ember. Végül nevetni kezdett, „eredj már”, mondta, s én mentem is a karámhoz, mert Bodza ott lakott. Kutyától volt előtte, de a kutya elszőkött, úgy képzeltem, ez is apámé miatt. Akkor félbokornyit bodzával az ölemben elhatároztam, hogy utána járunk e dolognak.

Három asszony is látogatta akkoriban apámat, a Szabó lányok, akik mindenféle szövés-varrással foglalkoztak a faluban. Úgy gondoltam, hogy a legjobb lesz, ha azzal kezdem, hogy őket meglesem. Az erdő szélén vonultak épp, fel a Rókadombon, mikor rájuk találtunk. Emlékszem a legkisebb különösen szép volt, keskeny csípőjének íve épp csak megjegyezte formás fenekét, s a szoknya úgy hullott alá, mintha ott se lenne. Mi mögöttük, a fák között lapultunk, ahonnét tűnő alkonyon a hónuk alatt úgy látszott, a mennybe mennek. De a domb tetején a templom volt, asszonyok még csak-csak látogatták, mellette a temető, oda nem járt senki.

„Haza kellene mennünk”, mondtam is Bodzának, de az valamiért addigra már régen otthagyt. Láttam, hogy messzebb madarak röppentek föl, így hát elindultam arra megkeresni. Az erdőben ért az éj, ahogy a félig lerágott ösvényen haladtam. A megfakult árnyak közt a távolban már lámpásként világlott akkor a boksafény. Jobb híján fordultam arra, hátha Bodza is majd hazatalál.

Mindig csodálkoztam, amikor apám az „erdő szívéről” mesélt, „a csend fenyegető zsongásáról, melyet csak a mogorva szörnyek bokorzörgetése meg az óvatos járású ördög szakíthatnak félbe, amikor nincs más támpontunk, csak az egyre szaporább és ismerős lüktetés”. Valahol ott járhattam én, reszketve az erdő zaja-

itól, ijedten, pedig tudtam, hogy ez csak a korgó hasú baglyok meg álmatlan mókusok riadalma. A fény felé közeledve körém gyűltek az erdő árnyai a fák között rókák, vadkanok, őzek és kóbormacskák alakját öltve fel. Követtek egészen egy tisztásig, aminek a közepén nagy meglepetésemre egy hatalmas máglya állott. Mellette apám régi üstdobokon játszott az erdő ritmusát, és táncoltak körülötte az állatok.

A funtineli boszorkány (2003, linómetszet)

Veress Szidónia Krisztina

Bukolika

Fakó mezőn fagyúszín foltok,
Pettyekben legelész a nyáj.
A juhász unottan furulyál,
Kezében illatos gyapjú-rojtok.

Az öreg puli szendereg épp,
Kolompszót hallgat a fiatal:
Juhjátszotta birkadal.
Arrébb vonul a hús árnyék.

A hideg, szöges drótkerítés,
A vihar fényesen visít
Szelei a farkasbögést viszik.

Száguld a kolomp-zengés,
A juhnyáj nekiront az ólnak.
A kutyák csontot marcangolnak.

Hajnali káprázat

Sziporkázó szilíciumkristályok feketében
Játszanak az utcai lámpás alvó fényében.
Lágyan megcsillannak, mint megannyi csalóka,
Hajnali harmatvízben mosakvó tündérfióka.

Mutogatja báját, majd kacagva tovalibben,
Csillag-testére fonódó ezüstringben.
A zszibongó aszfalra leteríti szikrázva,
Aztán bukfencet vet, s utoszór körbejárja.

S hirtelen a hangulat oly magasztos, szent
Formát ölt, a horizonton a Nap kigyúl.
Az utcai lámpa fénye suttogva kihuny.

Aranyló fuvoláin fölzendül a csend,
A végtelen nyugalom betölti a tájat,
Közben alászáll egy hófehér varázslat.

Baka L. Patrik

Indák fogják

Szabad fordítás
XII. Iesus Palaeologus-Ottomanidae basileus romaion
hasonló című alkotásából

A ma-holnap tegnap,
a homokban a szél,
a körmök alatt(,) szem
a homokban az élet
– dirib-darab –,
az arcon a fényben
csillagszeplők az arany alatt.
Indák a tógám szálai mind;
én voltam, vagyok, leszek,
általam és értünk
az egész üvegvár,
tüskék fogják
össze rajtunk a
világszövetet, s a félsz,
a szél, az istenek
a hátam mögött csak;
a mélylila általuk
lebeg. A márvány
mélyén az indák erek,

az örök mintáját
követik, a lüktetés, a szín
a patyolatban, a vér zene,
nyögéseiteket a takaró
fodraiba töröltem bele.
Az indák közé arany-
ezüst, csak ez jöhet,
barna-kék-zöld rétiláz,
virágillatú lesz az izzadás
a napban, a lábujjaim nyomán
épül tovább Konstantinápoly szövete.
Az oroszlán alszik,
lüktet a gazella combja még,
tegnap-ma-holnap
– rendezett –,
néhány vászonra szánt
jel-lelet, az angyal szeplők
az arcon mind-mind vadul
kefélő homokszemek.

Lábnymok

Gyere, megmutatom
 a szószentenciákból vett szigetet
 itt, a szavakban.
 A betűbe hajló
 korallzátony-fodrot körül.
 A talpad összes nyomát
 a homokban, amit az ár, az ölelésed
 nem mos el; megtart.
 Verseskötetek tucatjai helyett
 véresre karistoltt ujjbegyekkel
 rajzoltam mind;
 az összes más,
 az összesre emlékezem.
 Amikor fény-meztelenül lépsz
 le a Tejútról,
 a tizenhárommilliárd éves múlt-csillagok
 színét hordod köpenyként.
 A jég-éjszaka forrón térdet hajt,
 a nappal hódolva halványul el,
 megemelik fonott koronájuk a pálmák,
 s a tenger aléltan párolog el,
 hogy lány-melegen folyjon majd le rajtunk
 a kaland végén.
 De addig
 csak az évszázadokig
 rajzolt lábnymoid nyomán jársz,
 és gyógyultra csókolsz a remegésben.
 Hagyom, hogy a szósziget hellénjei
 – kizárólag korinthuszi oszlopokból –
 hattyúszentélyt emeljenek neked,
 s hogy a hajnali kelták
 druidaénekekkel fonják körül mind,
 smaragd-fövennyel.
 Az oltár a templom közepében
 virágszirom-álom,
 s fölötte az égtakaró Élet fája,
 mely összefogja a szószentencia-világot.

Arra kérek ott, hogy engedd,
 áldozhassam fel magam
 Neked,
 s te arra, hogy elfogadhass.
 Majd rájön az eső,
 folyókat formál hullámmó
 combodon, melleden, angyalhátadon,
 fehérarany hajkoronád
 feszes fonatain, Aurorám,
 gyere, megmutatom
 a szószentenciákból vett szigetet
 itt, a szavakban neked...

Pomogáts Béla

A novella költői

– *Két székely író: Nyíró József és Tamási Áron* –

Vajon létezik-e „székely irodalom”, avagy szerényebben fogalmazva: létezik-e a magyar nemzeti irodalomnak egy ága, amely a székely tájtól, történelemtől, hagyománytól és lelkiségtől kapja jellegzetességeit? A különálló „székely irodalom” fogalmát, úgy gondolom, nyugodtan az irodalomtörténeti mítoszok világába utalhatjuk, ám ha abból indulunk ki, hogy a magyar nemzeti irodalom történeti és mentális keretében jogosult erdélyi irodalomról beszélni, és más vonatkozásban szót ejthetünk olyan regionális magyar irodalmi kultúrákról, mint amilyen a dunántúli, az alföldi, a felvidéki (és nem csak a trianoni átrendeződés után), mi több, beszélhetünk „budapesti irodalomról”, akkor számot vehetünk a székely írók vagy a Székelyföld irodalmával is. Mindez nem jelenti azt, hogy az erdélyi irodalomnak ezt az ágazatát el kívánják különíteni magától az erdélyi irodalomtól, már csak azért sem jelentheti, minthogy a székely származású és a székelység életével foglalkozó írók, mint Nyíró József és Tamási Áron ugyanúgy az Erdélyi Helikon szellemi és mozgalmi rendjéhez tartoztak, mint a kolozsvári Bánffy Miklós és Kuncz Aladár, a kalotaszegi Kós Károly, a nagyváradi Tabéry Géza vagy a gyulafehérvári Karácsony Benő. A székely író és a „székely irodalom” egy Kárpát-medencei táj: a Székelyföld, egy magyar történelmi hagyomány: a székelység külön története és egy kulturális örökség: a székely néphagyományban testet öltő mentalitás helyezi külön irodalomtörténeti fejezetbe. Ennek az irodalmi hagyománynak első és egyedi – az egész magyar kultúrában megkerülhetetlenül fontos – értéke a székely népköltészet: a népmese és a ballada, majd a kegyetlen trianoni döntés után Erdélyben és a Székelyföldön kibontakozó irodalom.

A trianoni döntést követő esztendőkből kibontakozó erdélyi magyar irodalom is több kiváló székely költővel és íróval, igazából egy sajátos székely irodalmi kultúrával büszkélkedhetett. Ennek az irodalomnak olyan költői voltak, mint Tompa László, Bartalis János és Szentimrei Jenő és olyan elbeszélői, mint Nyíró József, Tamási Áron, Kacsó Sándor, az ugyancsak székely családból származó Berde Mária és természetesen az idős Benedek Elek, aki a „székely írócsoport” atyamestereként ösztönözte a fiatal székelyföldi írók munkásságát. Valóban egy „írócsoport” szervezőjeként és vezetőjeként, ugyanis az ő vezérletével vitték el a születő erdélyi magyar irodalom hírét „Elek apó fiai”, azaz Nyíró, Tamási, Szentimrei és Kacsó szerte Erdélyország városaiba, sőt Magyarországra. Ezúttal két székely íróra: Nyíró Józsefre és Tamási Áronra szeretném felhívni az olvasó figyelmét. Mindez per-